

TYRFINGUR TYRFINGSSON

DE AARDAPPEL- ETERS

DE NIEUWE TONEELBIBLIOTHEEK

De Nieuwe Toneelbibliotheek

Tekst #NR 617

DE AARDAPPELETTERS

1.

© 2017 Tyrfigur Tyrfigsson, © 2019 vertaling Vincent van der Valk

De Nieuwe Toneelbibliotheek, Tekst #617
© 2017, Tyrfingur Tyrfingsson
Oorspronkelijke titel: Kartöfluæturnar
© 2019, Vincent van der Valk (vertaling)
Eerste druk 2021

isbn 978-94-6076-617-6
nur 307

Niets uit deze uitgave mag worden opgevoerd of verveelvoudigd zonder schriftelijke toestemming van de schrijver en De Nieuwe Toneelbibliotheek

No part of this book may be reproduced in any way without written permission from the writer and De Nieuwe Toneelbibliotheek

De Nieuwe Toneelbibliotheek bestaat uit
Mara Aronson
Connie Nijman
Ditte Pelgrom
Redacteur
Ricky Schouten

Typografie en basis lay-out
Connie Nijman
Printwerk
Hollandridderkerk, Ridderkerk

info@denieuwetoneelbibliotheek.nl
Postadres
De Nieuwe Toneelbibliotheek
Willem Beukelsstraat 42
1097 ct Amsterdam

De aardappeleters is online te bestellen op:
www.denieuwetoneelbibliotheek.nl

Personages

Lísa verpleegster

Brimrún (Brúna) buschauffeur, Lísa's dochter

Mikael Lísa's voormalige stiefzoon

Höskuldur Brúna's zoon

Kristín Mikael's 'vriendin'

Lísa's appartement op Vallhólmi in Kópavogur lijkt wel een slagveld; allerlei troep en kartonnen dozen liggen verspreid door de ruimte, alsof er nog niet gewoond wordt. Een rode bijl hangt aan de muur. De muren van de badkamer zijn verwijderd en er is een badkuip te zien. Er zijn gipsplaten aan de deuren van de andere kamers in het appartement vastgetimmerd. Een glazen schuifdeur biedt toegang tot de veranda in de tuin en er loopt een trap van de woonkamer de kelder in.

1

Lísa draagt doorzichtige plastic laarzen met hoge hakken en heeft geen sokken aan. Hopen mensenhaar en een paar vlechten liggen verspreid door de woonkamer. Lísa streelt en kamt het haar en schikt het vervolgens systematisch in een doorzichtige plastic tas. Er wordt op de deur geklopt. Lísa propt het haar in een koffer die ze vervolgens probeert te verstoppen. Er wordt weer geklopt. Lísa probeert de deur voorzichtig te openen, maar Brúna stormt naar binnen en smijt de deur achter zich dicht. Ze heeft buschauffeurskleren aan en open, bruine Ecco-schoenen. Ze draagt parel-oorbellen en heeft donker haar. Lísa schrikt als ze haar dochter ziet maar laat dat niet merken.

lísa Waarom heb je die schoenen die je van mij hebt gekregen niet aan?

brúna Die zijn te klein. Waarom ben je zo schor?

lísa Omdat niemand met me praat. Weet je wel hoe duur ze waren?

brúna Dat doet er niet toe want ze zijn te klein.

lísa Ze waren 64 duizend kronen.

brúna Toch zijn ze te klein.

lísa Het lijkt me sterk dat zulke schoenen mooi zijn in grote maten. En blijven voeten niet gewoon eeuwig doorgroeien zonder schoenen die ze een beetje in toom houden?

brúna Mijn voeten zijn niet meer gegroeid sinds ik begon te puberen.

Maar toen was jij natuurlijk al lang weg.

stilte

lísa Ben je aan het werk? Of draag je dat fleece-pak vrijwillig?

brúna Ik heb een late dienst.

lísa Die schoenen die je aan hebt...

brúna Mam, wat ben je nu aan het doen?

lísa Nee, gewoon die schoenen van je...

brúna Ik ben niet naar Kópavogur gekomen voor modeadvies.

lísa Nou, je bent de enige die mijn advies niet wil. Heb je het advies dat ik in het Maandblad voor de Ziekenverpleging heb gegeven niet gezien:

‘Karate voor verwaarloosde kinderen’? Duizend keer gedeeld op Facebook. Vijfduizend likes.

brúna Wat is er dan met mijn schoenen?

lisa Nee, gewoon, ze zitten vast heel lekker.

bruna Ik zit zeven uur per dag achter het stuur, geloof me, dan wil je dat je voeten kunnen luchten, mijn voeten zijn mijn gereedschap.

lisa Heb je de poten van die duiven in van die grote steden weleens gezien? Zoals in Parijs?

bruna Ik ben nog nooit in Parijs geweest.

lisa Ik weet ook niet of dat zo'n goed idee zou zijn.

Er wordt geklopt. Höskuldur staat voor de glazen schuifdeur.

bruna Godverdomme.

lisa Is Hössi'tje bij je? Laat hem binnen. Hij bevriest daarbuiten.

bruna Ik heb liever dat hij daarbuiten bevriest dan hierbinnen.

lisa Ze zijn misvormd, schots, scheef, futloos, er zitten geen nagels meer aan.

bruna Waar heb je het over?

lisa De poten van die duiven! Vaak verrotten ze of sterven ze af nadat ze op een hoogspanningslijn zijn gaan zitten of hoe heet het... van die naalden in vensterbanken, je weet wel, om te zorgen dat...

bruna Waar heb je het over?

lisa Duiven. Mensen zetten pinnen in vensterbanken zodat als die duiven moe zijn en neerploffen ze zichzelf spietsen. Behalve als ze op hun poten landen maar dan gaat die pin door hun klauwen heen en verminken ze zich.

bruna Ik heb een vriend op internet.

lisa Uit Parijs?

bruna Nee, Jutland en hij zei dat je zeg maar nooit duiven-jongen ziet.

Gewoon nooit. Je ziet alleen volwassen duiven. En je ziet duiven ook nooit op eieren liggen. En hij zei, ik ben het niet per se met hem eens of zo en ik bedoel er verder ook niks mee, maar hij zei dat duiven recht uit de hel komen, volgroeid. *Höskuldur klopt weer op de deur* Höskuldur is helemaal ingepakt, zou hem minstens vierentwintig uur kosten om van de kou te sterven.

lisa De klauwen scheuren af en dan slijt het vel van het bot en lopen ze mank op stompjes tussen al die mooie magere Franse vrouwen. Maar in Kosovo!

bruna Kunnen we het voor één keer niet over Kosovo hebben?

lisa In Kosovo liepen de duiven piekfijn rond met hun oranje klauwen. Terwijl de soldaten rondhinkten met lampen als protheses.

Höskuldur klopt weer op de deur en Lísar wil opendoen.

brúna Nee, mama, ik moet eerst iets met je bespreken!

Lísar opent de deur voor Höskuldur. Hij slaat zijn moeder in haar hals.

brúna Höskuldur, serieus? Kappen nou!

höskuldur Geef je telefoon, die van mij is dood.

lisa Hoi, lief oliebolletje, weet je nog wie oma is?

brúna Stel je niet aan, we waren hier afgelopen weekend nog. Zo, ga daar maar zitten.

Brúna gooit haar telefoon naar Höskuldur. Lísar zit aan z'n haar.

lisa Noemt hij de telefoon ook mama? Zo bedoel ik het niet. Het is natuurlijk mijn schuld, natuurlijk kan jij geen kind opvoeden, je hebt zelf nooit kind kunnen zijn. Weet je, ik... Brúna'tje, gaat het?

brúna Ik ga de 4 naar Mjódd pakken.

lisa Wat betekent dat eigenlijk? Is dat zo'n bus of zo?

brúna Ik heb een afspraak bij een specialist.

lisa Maar je vorige bezoek heeft toch niks opgeleverd? En daarvoor... dat kankeronderzoek... dat was ook niks.

brúna Ik denk dat het iets... er is iets met mijn huid. Alsof mijn huid soms lekt of wegglijdt. En dan gaat 't branden, zie je, hier onder mijn neus, zie je hoe rood het is?

lisa Waarom meld je je niet een dagje ziek, even een beetje rust?

brúna Geef me geen advies.

lisa Ik probeer alleen maar een vriendin te zijn.

brúna Je bent mijn moeder, niet een vriendin.

lisa Ik was precies zo. Werken, werken, werken. Een man van 160 kilo viel uit zijn bed en ik ving hem op zonder ook maar te aarzelen. Mijn lichaam kapot omdat ik me maar bleef opofferen.

brúna Ik zat eraan te denken om mijn handen eraf te snijden, hier, tot aan mijn polsen, zodat ik die klote-bus niet meer kan besturen.

lisa Dat is misschien een beetje overdreven.

brúna Zie je hoe rood het hier bij mijn neus is, ja of nee?

lisa Nee.

brúna Wel. Je hebt gewoon geen zin om ernaar te kijken, ik ben hier vuurrood of het is in elk geval iets.

lisa Is het niet gewoon de kou?
bruna Zo koud is het niet buiten!
lisa Ik denk niet dat je naar een huidarts hoeft...
bruna Jij bent geen huidarts.
lisa Maar ik ken ze allemaal, en zij kennen mij.
bruna Ik heb zes maanden op een wachtlijst gestaan.
lisa Weet je, ik zag laatst een vrouw stand-uppen. Zal ik dat ook gaan doen? Mannen zijn tegenwoordig gek op van die grappige moeders, denken dat we geen grenzen hebben, seksueel gezien.
bruna Praat niet zo!
lisa Bruna'tje, je kan hier niet naartoe komen, dat kind buitensluiten en mij een beetje gaan lopen afzeiken.
bruna Mag hij bij jou blijven?
lisa Wat?
bruna Wil je op hem passen?
lisa Moet ik oppassen? Voor jou?
bruna Alleen deze ene keer. Ik wil gewoon niet dat hij alleen is.
korte stilte
lisa Weet je, het is volkomen krankzinnig dat ik nooit eerder gevraagd ben om op die jongen te passen. Ik zou hem kunnen reanimeren als er iets zou gebeuren, ik heb m'n aantekeningen van verpleegkunde nog, ik zou psychologische hulp kunnen verlenen of...
bruna Gewoon geroosterd brood, jam, Disney-film, lezen, oma zijn.
lisa En je vrouw dan?
bruna We zeggen er niks over tegen Magga.
lisa Zo zo, je vrouw mag niet weten dat je naar de beste arts van Mjódd gaat. Je houdt het verborgen. Dat gelessebes van jullie, weet je, Bruna, ik heb mijn bedenkingen bij die relatie...
bruna *onderbreekt haar* Je klinkt als een boomer op een vrijmibo...
lisa *onderbreekt haar* Nee, oké. Maar dan wil ik meer; plan C zijn is voor mij niet genoeg. Je was me natuurlijk aan het straffen omdat ik mensenlevens heb gered toentertijd, eerst in Bosnië en toen in Kosovo en natuurlijk...
bruna *onderbreekt haar* Nee, mama, ik was je niet aan het straffen omdat je mensenlevens hebt gered.
lisa Wat als ik het druk heb?

brúna Waarmee?

lisa Ik heb zo'n app op m'n telefoon waarmee ik, nou ja, het zou kunnen dat er iemand op bezoek wil komen, een man bijvoorbeeld...

brúna Ugh, zeg maar niks meer. Dan gaat Hössi maar in de kelder spelen. *roept hem Hössi! Hier!*

Höskuldur tilt zijn hand op en laat Brúna's telefoon op de grond vallen. Ze raapt hem op en vertrekt. Lísa doet iets op haar telefoon en Höskuldur staart haar aan.

höskuldur Kan je niet breien?

lisa Denk je dat ik een lintje heb gekregen omdat ik kon breien?

höskuldur Ik wel.

lisa Nou, heel goed van je.

höskuldur Waarom heb je zoveel planken maar staat er niks op?

lisa Ik ben niet zoals je moeder met alle kasten en laden stampvol snoepgoed. Zo was je overgrootmoeder. Stapelde eten om zich heen als bakstenen.

höskuldur Ik eet geen snoep.

lisa Ik ook niet.

höskuldur Dat weet ik.

lisa Wij zijn veel te slim om te denken dat een zakje snoep ons verder helpt.

höskuldur Oma.

lisa En je mag ook nooit wijn drinken.

höskuldur Mag ik iets zeggen?

lisa Wat dan?

höskuldur Mama zegt dat jij haar zwak maakt.

lisa Waarom praat je zo tegen mij?

höskuldur *haalt een katoenen onderbroek met een patroon erop tevoorschijn* Is deze onderbroek van jou?

lisa Wat is daarmee?

höskuldur Gewoon, mooi.

lisa Vind je dat?

höskuldur Ja.

lisa Zou je vaker bij mij op bezoek willen komen?

höskuldur We gaan altijd de eerste zaterdag van de maand bij oma op bezoek, om 15:00 uur en dan blijven we een uur.

Höskuldur laat de onderbroek op de grond vallen en raapt een haarvlecht op.

lÍsa Geef hier! Wat is er mis met jou?

LÍsa grist de vlecht uit Höskuldur's handen en stopt hem in de koffer.

höskuldur Wat is er mis met jou?

lÍsa *pakt de onderbroek van de grond* Hij is nieuw, je mag hem hebben.

höskuldur Wat moet ik ermee doen?

lÍsa Wat je maar wil, je bent bij oma thuis, daar mag alles.

höskuldur Behalve snoep eten.

lÍsa Ja.

höskuldur En niet breien.

lÍsa Nee.

höskuldur En niet drinken.

lÍsa Maar iedereen mag heten zoals hij wil. Je overgrootvader haatte het om Höskuldur te heten.

höskuldur Mag ik iemand anders worden?

lÍsa Je mag Pablo heten en uit China komen.

höskuldur Of ik heet gewoon LÍsa.

lÍsa Net als ik?

höskuldur Ja.

lÍsa Wat jij wil, LÍsa'tje.

höskuldur En dan worden we vriendinnen van mama.

Höskuldur doet de onderbroek aan over zijn spijkerbroek.

lÍsa Staat je goed, die kleur. Zeg LÍsa'tje, moet ik niet wat te eten voor ons klaar gaan maken?

Er wordt op de deur geklopt.

lÍsa roept God, wat gaat de 4 hard.

LÍsa zit vlak voor ze de deur opent nog even aan Höskuldur's haar.

Mikael staat in de deuropening. Hij is knap en jongensachtig, maar geen jongen meer. Hij lijkt een beetje op een prins uit een sprookje maar is te bleek en rokerig om in die gelijkenis te overtuigen. Misschien lijkt hij eerder op een stoere jongen uit lang vervlogen tijden. Als Mikael zijn trui uitdoet wordt het shirt dat hij eronder draagt tot boven zijn tepels opgetrokken.

mikael Ben je niet aan het werk?

lisa Hoi.

mikael Hoi. Waarom ben je vrij?

lisa Ik werk nog maar heel weinig. Wat doe...?

mikael Waarom?

lisa Ik heb zo weinig nodig.

mikael Ik wist gewoon zeker dat je niet thuis zou zijn. Dat ik hierbuiten op de trappen zou moeten zitten alsof ik buitengesloten was. Heb je een nieuw parfum?

lisa Ik ben in Kosovo gewisseld.

mikael Ik heb je heus wel gezien sinds je terug bent.

lisa Dat weet ik. Je hebt me gewoon geen gedag gezegd.

mikael *kijkt naar Höskuldur* Wacht effe, wat is dit voor freak?

lisa Waarom praat je zo?

mikael Hallo.

höskuldur Hoi.

mikael Brúna's kroost?

lisa Mikael, ik kan nu niet met je praten. Dit is geen goed moment...

mikael Mag ik bij je komen zitten?

höskuldur Wat voor auto heb jij?

mikael Geen. Ik ben te paard gekomen. Ik ben een prins.

höskuldur Hoe bedoel je, prins?

lisa Een ex-prins.

mikael Ja, misschien een prins die het niet meer doet. Ik ben je ex-neef. Mijn vader is met jouw oma getrouwd op een uit de hand gelopen after.

höskuldur Waar is hij?

mikael Nu? Hij zal wel zo'n beetje zeiknat aan het wakker worden zijn ergens op Pattaya in Thailand. Ja. En hij is zijn masker waarschijnlijk aan het afdoen. Hij heeft slaapapneu dus hij reist rond met zo'n klein koffertje met een slurf die hij verbindt met dat masker op z'n gezicht. Zo zorgt hij dat hij niet stikt in z'n slaap, iedere dag weer.

höskuldur En woon jij daar ook?

mikael Nee, ik woon op de tiende verdieping van een kasteel. Weet je hoe het heet?

höskuldur Het Bowling Kasteel?

mikael Nee.

höskuldur Het Red Bull Kasteel?

mikael Nee.

höskuldur Het Game Kasteel?

mikael Het Luchtkasteel. Het staat in Engihjalli, zo'n buitenwijk die nooit hip zal worden, weet je wel?

lísá Ik ben aan het oppassen, Mikael, kom maar langs als ik niet aan het oppassen ben.

mikael *tegen Höskuldur* Zie je hoe zacht de zwaartekracht met je oma is omgegaan? En dat terwijl ze een oorlog heeft meegemaakt. Zo, jochie, doe die maar uit.

Höskuldur doet de onderbroek uit.

lísá Waar wil je het met me over hebben?

mikael Ik wil het nergens met je over hebben. Ik wil dat jij het met een bepaalde vrouw over mij hebt. Over mijn situatie.

lísá Komt dit door die arbeidsongeschiktheid?

mikael Hoe bedoel je?

lísá Ik zag op Facebook dat je honderd procent arbeidsongeschikt bent.

mikael Tachtig, honderd procent arbeidsongeschikt dan ben je dood. Ik ben twintig procent van de dood verwijderd. Ik probeer zelfs weer te gaan studeren. *twijfelt* Ik wil dat je met een bepaalde vrouw praat voor me.

lísá Welke bepaalde vrouw?

mikael Kristín.

lísá Wie is dat?

mikael Ik had komende kerst al helemaal gepland.

lísá Luister eens, Mikael...

mikael Met Stíntje in een hotel in Chiang Mai in Thailand, honderden kilometers van Pattaya, met halfpension, dan krijg je ontbijt maar kan je daarna kiezen, weet je wel, avondeten of lunch. Geen grap, je mag het helemaal zelf weten. En dan partyen we misschien een beetje, je weet wel, en nemen een beetje speed, niet om wakker te blijven, gewoon om ons een beetje op te peppen. En het ding is dat ze in Thailand van die hele zachte speed maken, het heeft bijna iets elegants weet je wel. Dus wij worden wakker, snap je, om half elf in de ochtend en gewoon shit, er is nog maar een half uur ontbijt. Dus we nemen de rest van de speed, gewoon om onszelf die kamer uit te krijgen. En we lopen naar beneden, naar het buffet maar dan beginnen we opeens keihard te lachen. Want we hadden natuurlijk helemaal geen honger. Door die speed. Dus we drinken alleen wat koffie en gaan dan naar boven om te neuken. Maar door jou...

lisa Hoe kom ik nou weer in deze Thaise fantasie terecht? Ben ik ontbijt-personeel?

mikael Jouw generatie.

lisa Sorry?

mikael Jullie hebben een generatie zeikende teven grootgebracht:

'Wees onafhankelijk. Neem ruimte in.' Knorrig, kribbig, dik.

lisa We hebben ze gewoon geleerd jullie te doorzien.

mikael *tegen Höskuldur* Luister, kleine freak van me, ik moet hier ergens nog een oude auto hebben liggen, zie je, *tilt de zitting van de bank en haalt een elektrische auto met een snoer tevoorschijn* ga hier maar mee spelen. God, wat ben je verwijfd, arm joch, je weet dat dat oma Lísas schuld is hè, ze heeft zo'n vloek die ze over de mensen uitspreekt.

lisa Hou op.

höskuldur Ik heet ook Lísas.

mikael Hahaha, zo zo, je gaat gewoon door met jongeren verneuken.

Wil je oma voor jezelf, is dat het?

höskuldur Kan je niet naar die man met die slurf?

mikael Nee, ik zie hem niet zo vaak.

höskuldur Waarom niet?

mikael Ik heb een keer zijn vriendin afgepakt. Heb jij een vriendin?

höskuldur Ja, ik heb haar tand gebroken.

mikael Je zou een hit zijn in Pattaya.

höskuldur Chill. Heb jij een broer?

mikael Nee.

höskuldur Chill. Wat kost zo'n slurf?

mikael Vele jaren.

höskuldur Chill.

lísá Höskuldur lieverd, ga even beneden in de kelder spelen.

höskuldur Moet ik je niet helpen?

mikael Jezus Christus.

lísá Ga maar gewoon snel naar beneden.

Höskuldur geeft de onderbroek aan Lísá, die hem in haar zak stopt.

Höskuldur gaat naar beneden.

mikael Ze werd wakker tijdens haar orgasme. Ik was gewoon in een goede bui en ik voelde me goed. En ik wilde haar niet wakker maken, en ik kwam als eerste klaar, en toen werd ze wakker toen ze zelf klaarkwam en ze werd helemaal gek.

lísá En?

mikael En daarom moet ik naar de gevangenis, omdat ik mensen bevredig.

lísá Wat zeg je?

mikael Ze gaat me aanklagen, ze zit in zo'n advocatenfamilie. Ze noemen me de basisschoolverlater.

lísá Mikael, dit is heel serieus.

mikael Dat vindt zij ook, maar ze...

lísá Is dit de eerste keer dat zoiets bij je naar voren komt?

mikael Natuurlijk.

lísá Geef antwoord, Mikael.

mikael Natuurlijk is dit de eerste keer dat iemand me aanklaagt... voor verkrachting.

lísá Sorry hoor, maar waarom vertel je me dit?

mikael Ik heb je telefoon nodig, ze neemt de mijne niet op. Ga je me helpen?

lísá En wat moet ik dan doen?

mikael Met haar praten. Zorgen dat ze stopt.

lísá Ja, precies ja. Je weet dat ik kandidaat heb gestaan voor de Vrouwen Partij, ik ga echt niet... en waarom zou ze überhaupt naar mij luisteren?

mikael Je wil me niet helpen? Ik wist het.

lisa Ik denk dat dat het beste is.

mikael Er is alleen één ding. Ik heb een fantastische advocaat. Papa heeft wat overgemaakt, de schat, begrijpt het natuurlijk allemaal.

lisa Heel goed.

mikael Niet voor jou.

lisa Mikael.

mikael Dus. Mijn advocaat vroeg: Is er een oorzaak in jouw verleden waardoor je zo grenzeloos bent als het op seks aankomt? Als dat door iets veroorzaakt is, iets uit jouw verleden, dan is deze zaak opgelost, we hebben alleen een kleine oorzaak nodig.

lisa En wat heb je gezegd?

mikael Nog niks. Maar ik heb natuurlijk een oorzaak: mijn stiefmoeder heeft me verkracht toen ik vijftien was...

Lisa *grinnikt, het gelach neemt toe en mondt uit in een schaterlach* Wat zei je?

mikael Ik begon mijn stiefmoeder te neuken toen ik vijftien was.

lisa *gaat zitten* Dat godvergeten gelul van jou, jongen.

mikael En die advocatenfamilie gaat de media er natuurlijk bij halen. En dan heeft de rechter geen andere keuze dan mij schuldig te bevinden.

Je zal door de stront worden gehaald: 'Lintjesdrager neukt jongetje.'

Brúna die voor eens en voor altijd klaar met je gaat zijn. Jij wil een martelaar zijn en een moraalridder. Maar je weet niet hoe het is om alleen te zijn. En ik bedoel helemaal alleen. Je wordt kapot wakker. Kost zes uur om jezelf naar de winkel te krijgen. En het meisje achter de kassa zegt alleen maar goedendag, met zo'n kauwgommond en een sigarettengeur die van haar vingers afkomt. Maar terwijl je de winkel uitloopt begin je na te denken. Wat bedoelde ze? Bedoelde ze dat het hopelijk nog goedkomt met mijn dag, omdat mijn dag tot nu toe overduidelijk kut is geweest? Of bedoelde ze het ironisch, zo van goedendag, omdat dat voor mij natuurlijk sowieso onmogelijk is. En je leven vult zich met onbekenden. Je lekt bij andermans gedachten naar binnen. Iedereen denkt en zegt iets lelijks over je. Je laat thuis bezorgen en probeert oogcontact met de pizzakoerier te vermijden. Als dat lukt dan denk je, wat zal die pizzakoerier het ontzettend raar vinden dat ik hem niet aan wilde kijken. Dus op een dag probeer je online poker uit.

Of zoiets. Want je doet niet meer mee, de wereld heeft je buitengesloten, het buitenbeentje van de wereld, zoals ze zeggen. *slaat zijn armen om LÍsa heen, knijpt in haar borsten en pakt haar telefoon af*
Zo zo, oudje van me, boze stiefmoeder, doe het nou maar gewoon, je bent zo overtuigend. Leg m'n Stíntje uit dat ze gewoon uit haar nek aan het kletsen is en dat als er al iets is gebeurd dat jouw schuld is en jullie besluiten samen om deze bullshit te stoppen.

lÍsa Wat is er met je gebeurd, Mikael?

mikael *in LÍsa's telefoon* Kristín. Niet ophangen. Wacht. Er is hier een vrouw. LÍsa. Ze wil met je praten. Ze wil dat je langskomt om haar te ontmoeten.

lÍsa Mikael, ik ga niet met dat meisje praten.

mikael *in LÍsa's telefoon* Vallhólmur 23. Doe het, praat met haar. En dan beloof ik dat ik zal verdwijnen.

LÍsa gaat een kamer in en slaat de deur achter zich dicht.

3

Brúna loopt het appartement binnen.

mikael Hey, hallo.

brúna *neemt hem in zich op* Wat ben jij nou voor oetlul?

mikael Hoezo?

brúna Ik heb je een vriendschapsverzoek gestuurd op Facebook en je hebt me afgewezen. Wat is er mis met jou?

mikael Ik zit alleen op Facebook als ik heel slecht ga en mensen virussen probeer te sturen en shit.

brúna *omhelst Mikael* Wow, ik deel echt foto's van tulpen met een of ander citaat zodat mensen denken dat ik aan het opbloeien ben, haha.

korte stilte Waar is mama gebleven?

mikael Waarom zie je er zo debiel uit?

brúna Ik ben buschauffeur.

mikael Ben je buschauffeur? Ik dacht dat je minister-president zou worden! Waar kom je vandaan?

brúna Ik was bij de dokter.

mikael Is alles okay?

brúna Hey, wat doe jij hier eigenlijk?

mikael Als je bus vol zit met, je weet wel, brugklassers en misschien wat kleuters en van die gespierde toeristen en er zit damp op de ramen en het is glad buiten, terwijl de winter nog maar net begonnen is, en je hebt honger en zweet op je rug... heb je dan nooit zoiets van: Ik rij gewoon tegen de auto voor me op?

brúna Nee, nooit.

mikael O.

brúna Maar er is wel een oude wagen die nog in gebruik is. Of oud, niet zo oud, misschien gewoon versleten.

mikael Ja.

brúna Of zeg maar, de stoelen zijn zo laag, komen maar tot aan je schouders. Dus als je ook maar een klein botsinkje zou maken, zou iedereen boven de één zeventig z'n nek breken. *schreeuwt* Hössi!

mikael En als je aan de noodrem zou trekken?

brúna Noodrem – krak, krak, krak – veertig gebroken nekken. En niemand zou mij de schuld geven. *schreeuwt* Hössi! We moeten godverdomme gaan!

mikael Is dat jouw kind?

brúna Mijn zoon. Had hij je te pakken...?

mikael Hoe bedoel je?

brúna Nee, hij doet alsof hij in het verkeerde lichaam geboren is, heeft hij vast ook bij mama gedaan. Hij heeft zelfs een regeling getroffen met alle leraren op school, waardoor hij een jaar lang geen huiswerk hoefde te maken en helemaal niks hoefde te doen. Wij wisten nergens van.

Hössi, wil je een meisje zijn?

höskuldur Flicker op.

mikael Lekker bezig. En z'n vader is?

brúna We zijn met twee moeders.

mikael Ah, okay, cool... ja, nee, ik bedoel als ik zeventig ben en veel te veel huid op m'n oogleden heb en op een of andere wandeling in Patpong in Bangkok een beeldschoon lichaam zie, weet je wel, een beetje vlees eraan, licht oranje maar verse huid, honingkleurig en goedkope huisgemaakte siliconen, en 't blijkt dat dit een ladyboy is, met een klein speentje aan de voorkant, ga ik dan heel erg principieel lopen doen? 'Nee, ik ben heteroseksueel!' Ik bedoel, het is natuurlijk ingewikkeld... daar al helemaal...

brúna Ja, en iedereen die tegenwoordig een soort van pan en queer is.

mikael Ja.

stilte

brúna Je vader, die gaat helemaal los daar in Thailand...

mikael Z'n vrouw heeft geprobeerd hem in brand te steken. Hij zegt zelfs dat jouw moeder dat ook ooit heeft geprobeerd.

brúna Dat zal wel waar zijn. Als je toch eens een vlieg op zo'n Thaise muur kon zijn.

mikael Volgens mij neuken ze de vliegen daar ook.

brúna Hössi, we gaan!

mikael Wacht even, zijn die parels in je oren niet zwaar?

brúna Nee.

Ze opent de schuifdeur om te vertrekken.

mikael Heb je haast?

brúna Ja.

mikael Je hebt je haar geknipt.

brúna Het was zwaar.

mikael Echt? *het geluid van een vlieg* Hey, er zit een vlieg op je kont.

brúna Ga je 'm doodmaken?

mikael 'Maak nooit vliegen dood in andermans huis.' Weet je dat niet meer?

brúna Jawel, die oude vrouw uit dat boek, 'Het Visconcert,' die zei dat. Maar het is wel onzin.

mikael Waarom?

brúna Dit huis is net zo goed van jou als van mij. We hebben hier vijf jaar samen gewoond.

Mikael doodt de vlieg door Brúna op haar kont te slaan, die dat zowel verwarrend als opwindend vindt.

brúna Au, zo hard, je doet altijd zo hard. Grappig dat je hier bent. Ik zat laatst een beetje na te denken over hoe het allemaal was en...

mikael Luister, ik was nog jong en met andere dingen bezig en ik wist helemaal niet hoe ik een broer moest zijn, niemand had me zoiets geleerd, mijn moeder dood en jouw moeder die mijn vader in de fik wilde steken en ik was gewoon...

brúna Wow, jij begrijpt er echt niks van. Kijk. Soms stel ik me voor dat jij achterin de bus zit en zo klaar zit om het stuur over te nemen als er iets gebeurt. Of een zatte zwerver eruit te gooien.

mikael Ik heb natuurlijk wel mijn vader uit mijn eerste communie gegoooid.

brúna Dat heb je verteld.

mikael Hij is groot, maar niet zo sterk.

brúna Nee, weet je, hij heeft broze botten en dan stroomt hij gewoon over alles heen als water, weet je wel?

Brúna probeert Mikael in zijn neus te knijpen met haar tenen.

mikael Wat doe je?

brúna Weet je dat niet meer? Dit deden wij! In plaats van sorry zeggen.

mikael Ja, ik weet het nog.

brúna En je was lief voor mama. Dat is super moeilijk.

mikael Ik herinner me nog zo goed hoe je moeder was, maar het is alsof ik me wat minder goed herinner hoe...

brúna Wow, mensen vergeten mij altijd, obers in restaurants vergeten altijd om mijn bestelling op te nemen of komen gewoon met een willekeurige maaltijd aanzetten. En mama is natuurlijk altijd aan het acteren als er anderen bij zijn, maar als ze met mij is neemt ze gewoon vrij, doet niet langer de moeite, voert hooguit een toneelstukje op over dat ze niet begrijpt wat ze mensen eigenlijk heeft aangedaan. Ze leeft niet in de werkelijkheid, maar zit vast in het zich voorstellen wat de werkelijkheid zou kunnen zijn. Hè God, ik praat en praat en praat, ik moet stoppen met praten.

mikael *kijkt op zijn horloge* Höskuldur!

brúna Hössi! Je wordt geroepen! Waarom roep je hem?

mikael Het is eh... de batterij. Ik zat zo'n beetje te denken of het okay zou zijn als we een batterij gingen kopen voor zijn auto.

brúna Wil je dat?

mikael Ja.

brúna We kunnen de 4 naar Mjódd nemen.

mikael Ja. Of. Er is een winkel in Engihjalli, we kunnen erheen lopen...

brúna Gewoon samen?

mikael Ja.

brúna Ja. Ja. Jaja. Ja. Ja.

Lísa komt uit haar kamer gelopen en Höskuldur uit de kelder. Lísa heeft een zonnebril op maar is zich daar niet van bewust.

lísa Waarom zijn jullie hier?

mikael Ik heb Brúna zover gekregen om nog wat langer hier bij ons te blijven.

brúna Dank je voor het oppassen.

lísa *met haar hoofd ergens anders* Ja, het was geen moeite. *neemt ze in zich op* Jullie zijn niks veranderd. Behalve je haar, Brúna, wat heb je met je haar gedaan?

brúna Wat is er met mijn haar?

lísa Niks. Het staat je goed.

brúna Zeg je nou dat ik mooi ben?

lísa Ja.

brúna Ben je niet helemaal lekker?

mikael We gaan even samen naar de winkel.

höskuldur Nee, jij gaat naar de man met de slurf.

brúna Hössi! En dan gaan we naar huis.
mikael Nee, we komen hier terug, zodat we verder kunnen kletsen, een inventarisatie kunnen maken, Lísá'tje, kijken hoe het met je gaat.
Mikael, Brúna en Höskuldur gaan af.

De deurbel gaat. Lía opent de deur voor Kristín die een koffie-to-go en een tas vol met breinaalden en garen vasthoudt. De geur van haar parfum reikt tot aan het publiek. Ze heeft wollen sokken aan en is heel voorzichtig, alsof ze niet naar binnen durft.

lía Kom binnen.

kristín Ja, dank je wel.

Kristín legt haar tas, haar kop koffie, haar telefoon en haar zonnebril op de grond en wil haar jas uitdoen.

lía Ik bood je aan om binnen te komen, niet om in te trekken.

kristín Nee, sorry.

Ze raapt alles weer op.

lía Wat doe je hier eigenlijk?

kristín Mikki heeft beloofd dat hij zou stoppen met bellen als ik naar jou zou luisteren.

lía Maar ik heb niks te zeggen.

kristín O.

lía Blijf hier maar gewoon even staan, dan kunnen we zeggen dat we het hebben geprobeerd.

kristín *staat stokstijf en kijkt om zich heen* Geen bloemen?

lía Ik geef ze te veel water. Verdrink ze.

kristín Denk je dat we heel lang moeten blijven staan?

lía Nog even, alleen zodat we tegen Mikael en onszelf kunnen zeggen dat we hebben geprobeerd om dit op te lossen.

kristín Misdaden worden opgelost door de politie.

lía Laten we vooral rustig blijven.

kristín Okay.

Lía zet de radio aan en 'Marriage is for Old Folks' van Nina Simone klinkt door de kamer. Ze beweegt een beetje op de maat, zingt soms mee, draait Kristín in het rond, die al haar spullen vastheeft. Uiteindelijk kan Kristín een glimlach niet langer onderdrukken.

kristín Grappig lied. Marriage is for Old Folks, jullie waren natuurlijk getrouwd, of niet? Jij en Mikki's vader, voordat je naar...

lía Servië ging. Ja. *knipoogt naar Kristín*

kristín Jij bent toch verpleegster?

lisa Wat weet je veel over mij.

kristín Je bent toch beroemd?

lisa Ben jij een verpleegster?

kristín Nee, maar ik heb wel...

lisa Wat heb je?

kristín Een snelcursus codependentie gedaan.

lisa Had je haast?

kristín Wow, ik bedenk me opeens, aangezien we gewoon, je weet wel, de tijd aan het doden zijn, heb je misschien, ik denk er gewoon opeens aan, dat ik zo'n zin heb in... of het misschien mogelijk zou zijn om een glaasje witte wijn te krijgen, een droge?

lisa Ik drink niet.

kristín Ja, nee, dan misschien gewoon koffie of hoe heet het rode wijn, een droge?

Lisa tilt een zitting van de oude bank en haalt een fles wodka tevoorschijn, schenkt een glas in en geeft dat aan Kristín die het vervolgens in haar koffie doet.

kristín Ik moet het maar gewoon rechtstreeks vragen: ga je me op m'n kop geven?

lisa Je geeft volwassenen niet op hun kop.

kristín Heb je in je kasten geen plek voor flessen? Verpleegkunde is natuurlijk geen vetpot.

lisa Papa bewaarde de flessen altijd in de bank.

kristín *gaat op een stoel zitten* Is hij dood?

lisa Stierf daar waar jij nu zit.

kristín God, wat een opluchting moet dat zijn geweest. *hoort wat ze zegt* Of ik bedoel...

lisa Een enorme opluchting. De dag dat papa overleed, zat mama in die stoel en mensen keken toe hoe ze rouwde... ze was helemaal in d'r sas. En vervolgens stierf zij die avond ook.

kristín Van verdriet?

lisa Obesitas.

kristín *staat op* Jouw moeder?

lisa Ja. Doe je dit altijd?

kristín Wat?

lÍsa Vragen stellen zodat we niet met elkaar hoeven te praten.
kristín Nee, ik kan je best vertellen dat papa gek zou worden als hij zou weten dat ik hier ben.

lÍsa Waarom?

kristín Ik heb dus verwondingen hè, papa gaat Mikki voor vier jaar de gevangenis in sturen. En daarna gaat Mikki er zijn hele leven over doen om de schadevergoeding te betalen, dus hij gaat gewoon voor altijd gevangen zijn.

lÍsa Levenslang gevangen?

kristín Ja, want dat ben ik ook echt. Ik voel me alsof ik een ballon ben die boven me zweeft. En dan zegt papa gewoon: daarvoor hebben we de wet.

lÍsa Ik had ook zo'n goede vader. Maar heel erg stijf, helemaal hard in z'n gezicht.

kristín Papa ook.

lÍsa Tot het weekend werd. Dan was hij verliefd.

kristín Op jou?

lÍsa We zijn niet allemaal zo dat we willen dat onze papa verliefd op ons is. Op een jongeman. En het maakte hem niks uit, liep gewoon rond, trots als een vijfjarig jongetje. Tot zondagavond. Dan sloeg hij z'n vriendje in elkaar, kwam thuis en huilde in mijn moeders schoot. Om zich vervolgens tot het midden van de week uit te hongeren.

kristín Uit liefde?

lÍsa Hahaha. Nee. Mijn vader kwam van zijn werk en moest en zou voor ons een feestmaal koken en kreeg zelf alleen aardappelen. 'LÍsa'tje, schuldige mannen eten schuldige-mannen-eten' zei hij.

kristín Hoe herinner je je nog zoveel? Ik herinner me niks. Tot ik tien ben en die aap zie in die kooi in Eden... En ik weet nog dat ik dacht, het is gewoon een lappenpop, hij hoeft helemaal niet in een kooi te zitten, tenzij de kooi er is om hem te beschermen.

lÍsa Is dit hoe we het aan gaan pakken?

kristín En ik weet ook nog dat er altijd van die kleine opmerkingen werden gemaakt, elke dag, je voelt je toch niet te goed om op de kinderen te passen, nee, natuurlijk niet, ik voel me niet te goed, dat is het probleem niet... Kristín, doe wollen sokken aan zodat je niet zoveel lawaai maakt als je loopt.

lisa Mijn eerste herinnering is van mijn moeder die door haar eigen vet geïsoleerd in haar hol lag met haar harige wangen en brulde van de vraatzucht. Op een gegeven moment hield ze ermee op zich schoon te maken. Ik werd 's nachts wakker en stal haar ondergoed om het te kunnen wassen. Vriendinnen hielden ermee op langs te komen nadat ze het bloed langs haar voeten naar beneden hadden zien lekken, haar schoenen in, die volliepen, zodat het de vloer op klotste. En mijn vader beneden in de kelder aardappels aan het eten. Het ging allemaal in cirkels. En ik weet niet waar mijn vader meer voldoening uit haalde, de misdaad of de straf. Waar haal jij meer voldoening uit?

kristín De straf.

lisa Mikael is grotendeels hier opgegroeid, met die mensen, die er nog altijd beter aan toe waren dan zijn vader. Zou het kunnen dat Mikael zijn straf al heeft uitgezeten?

kristín Jij bent echt heel grappig. Als een of andere maffioso aan het proberen mij te laten stoppen. Ik weet precies wat voor type jij bent. Jij bent gewoon bang voor wat de mensen van je zullen vinden, een nette dame, gerespecteerd, die hoe heet 't, in die domme oorlog hongerige kindjes te eten gaf of zoiets. En dan is je stiefzoon gewoon een verkrachter...

lisa Nou goed, ik heb 't geprobeerd.

Lisa zet 'Marriage is for Old Folks' harder. Kristín drinkt de koffie op en wil vertrekken. Er klinkt een geluid uit Lisa's telefoon en ze zet de muziek zachter. Kristín kijkt naar haar.

kristín Zit jij op Tinder?

lisa Hier, deze stuurt me een foto, ja, deze trotse piemel. Biedt aan om over me heen te pissen. Dat is misschien wel het beste aanbod van de dag.

kristín Ja, beter dan, 'mag ik je in je ogen kijken terwijl we de liefde bedrijven'.

lisa Zit jij erop?

kristín Nee.

lisa Maar je hebt geen relatie meer.

kristín Ik ga niet meteen een nieuwe induiken.

lisa *staart naar haar telefoon* Dit is een behoorlijk goede pik. Het is van levensbelang om je regelmatig te laten vernederen. Anders ga je geloven dat alles een vernedering is, en wordt het leven zo saai. Toch?

kristín Dat weet ik niet.

lisa Geloofde je in hem?

kristín Ja.

lisa Hoe heb je dat gedaan?

kristín Wat bedoel je?

lisa Mikki is een loser. Hij wilde nooit een tien halen voor een proefwerk. Hij wilde een tien halen voor een proefwerk zonder te leren. Hij wilde geen instrument leren bespelen, hij wilde een instrument kunnen bespelen. Hij zat in een band en hij kent Vader Jakob niet eens.

kristín Dat was ook een beetje het idee achter die band van hem.

lisa Is dat zo?

kristín Misschien ook niet.

lisa Die jongens zitten maar te wachten totdat iedereen doorheeft dat ze een genie zijn. Kristín, jij weet dat hij geen genie is. Hij wordt niet verkeerd begrepen. Jij hebt die onzin in hem drijvende gehouden. Zo wordt hij nooit volwassen en kan jij de baas over hem blijven. Dat heet mannenhaat.

kristín Is het nooit bij je opgekomen dat het hem zou kunnen helpen om verantwoordelijkheid te nemen voor wat hij heeft gedaan?

lisa Moet hij er maar dankbaar voor zijn dat de enige persoon die hij momenteel kent en vertrouwt hem de gevangenis in stuurt? Weet je dat hij aan het sparen was voor een reis voor jullie twee naar Thailand.

kristín Dat lieg je.

lisa Je bent gewoon overstuur omdat je verliefd bent geworden op iemand waar je op neerkijkt.

kristín Hij heeft geweld gebruikt, Lísá, ik ben bang voor hem, ik werd wakker terwijl hij...

lisa De waarheid is dat geweld net als wijn is, heerlijk bij een goede maaltijd en walgelijk voor hen die er niet mee om kunnen gaan. Geweld is gewoon deel van het dier in ons en het is compleet belachelijk om dat af te willen leren... af te willen leren mens te zijn... dat gaat niet. Weet je wat ik zo vreselijk vind aan dit hele gebeuren?

kristín Wil ik dat horen?

lisa Ik denk dat jij ernaar snakt om dat te horen. Dat na in Kosovo te zijn geweest en geslachtsdelen aan elkaar te hebben genaaid van resten van genitaliën, na echte aanvallen zoals je die alleen in oorlogen ziet, dit gedoe van jullie meisjes over een of andere doodnormale grenzeloosheid gewoon behoorlijk hol overkomt.

kristín En omdat iemand in Kosovo jaren geleden slachtoffer is geworden van een groepsverkrachting, moet ik maar dankbaar zijn dat ik mijn verkrachter zo goed ken?

lisa Wanneer is je vader voor het laatst bij je op bezoek gekomen?

kristín Gisteren.

lisa Precies. En daarvoor? Dat is behoorlijk lang geleden. Misschien wel een paar jaar. Toch? Nu krijg je aandacht, liefde en die heerlijke rol die de slachtofferrol is. Je hebt een vrijbrief gekregen van papa. En wonden. Waar je elke keer als de wereld je een teken geeft dat je zelf misschien ook een klein beetje verantwoordelijk bent voor jezelf zout in strooit.

kristín Hou je bek.

lisa En pijn geeft een high.

kristín Luister, weet je, jij moet gewoon, ik...

Kristín komt niet uit haar woorden. Lísá schenkt haar glas nog eens vol en dan vliegt er een vredesduif met een klap tegen de glazen schuifdeur aan.

lisa Mama kende maar één verhaal: Duiven met jongen die nergens eten kunnen vinden, zoeken twee dagen door maar als ze dan nog niks hebben gevonden zetten ze zich in het midden van het nest en beginnen ze in hun borst te pikken, hakken in die borst tot ze gaan bloeden en de jongen drinken het bloed. De duif sterft maar het karkas is genoeg om de jongen groot te brengen.

De duif verroert zich, Lísá opent de deur naar de veranda en stapt op het hoofd van de duif.

kristín Wat is er eigenlijk mis met jou?

lisa *gooit het karkas de tuin in* Het is prima, de poes kan haar opeten.

Wij vrouwen moeten toch solidair zijn met elkaar? *streeft Kristín door haar haar* Soms is dat wat je niet wil precies wat je nodig hebt. Mikael is in feite zo zachtaardig. En je gelooft op een bepaalde manier in hem, schat.

kristín Hij is alleen zachtaardig als het hem uitkomt.

Kristín gaat zitten, Lísá gaat weer voor haar staan.

lísá Geloof je dat echt?

kristín Ja.

lísá Kristíntje, het is allemaal niet zo'n ramp. Het komt allemaal goed, gaat voorbij. *streelt Kristín over haar schouders*

kristín Hou op.

lísá Je moet het alleen vergeten, rust even uit en dan gaan jij en Mikael gewoon verder.

kristín Hou op.

lísá Je hebt Mikki in je broekzak.

kristín Hou alsjeblieft op.

lísá *haalt de bandjes van Kristín's topje naar beneden en streelt haar over haar borst* En hij stelt al deze eisen niet. Hij vindt jou goed zo.

kristín Ik eh, ik... *komt niet uit haar woorden, neemt een grote slok wodka* Je ruikt zo lekker.

lísá *buigt zich naar Kristín en kust haar op haar wang* Stíntje, je hebt Mikael laten zien dat je je niet zomaar voor van alles en nog wat laat lenen.

kristín Maar hoe moet ik hem stoppen?

lísá Wie stoppen?

kristín Papa. Hij wil dat Mikael de gevangenis in gaat.

lísá Kristíntje.

kristín Wat?

lísá Je gaat gewoon naar je vader.

kristín Ja.

lísá En je zegt dat je Mikael niet langer aan wil klagen. Je vader zal dat van je respecteren.

Lísá raapt de spullen van Kristín bij elkaar en legt ze op haar schoot.

Kristín vertrekt. Lísá doet water in een emmer en maakt het bloed op de veranda en de glazen deur schoon.

lísá *tegen zichzelf* Zoals de ouderen op de verpleegopleiding zeiden: De grond wordt nooit schoner dan het water in de emmer.

5

Mikael komt binnen en heeft takken van een rode bessenstruik in zijn handen.

lisa Heb je takken uit mijn struik getrokken?

mikael Sorry. *geeft haar de takken*

lisa Kristín en ik hebben gekletst.

mikael Hoe ging het?

lisa Waar zijn Brúna en Höskuldur gebleven?

mikael In de winkel, een batterij aan het kopen voor z'n auto.

lisa Welke auto? Houdt hij van auto's?

mikael Weet je dat hij de hele tijd aan het liegen is met dat meisjesgedoe.

lisa Denk je dat hij de eerste dertienjarige jongen is die me voor de gek houdt?

mikael Ik was vijftien. *loopt naar de wc en doet alsof hij plast* Jij stond daar en je zei 'Hij is misschien niet heel groot maar mooi is hij wel, net als al het andere aan je.'

lisa Mikael, je beschrijft me als een personage in een pornofilm, ik heb dat nooit gezegd.

mikael Wist je dat ik altijd weet waar jij bent in de wereld. Niet wat je aan het doen bent maar wel waar je bent.

lisa Mikael de stalker.

mikael Waarom is dit zo makkelijk voor je?

lisa Omdat ik niet zo hard probeer.

mikael Wat?

lisa Om een prinses in een of ander sprookje te zijn.

mikael Oh nee? Ik denk dat ik je in iets natuurlijks zou willen hebben, zoals linnen. En er schijnt zo'n dik meisje te zijn dat van die rare mensen trouwt, dwergen en transgenders en zo. Ze heeft geen vooroordelen. Ze zou ons kunnen trouwen bij een of andere waterval, en we zouden een vakantiehuisje kunnen huren en daar een heel weekend kunnen blijven en barbecueën ook al is het winter. Er is toch niemand die op ons wacht.

lisa Wij gaan niet trouwen.

mikael Dat weet ik. Maar je trapte er wel in.

lisa Was het maar een grapje?

mikael Ja, jij snapt ook niks. Ik loop het winkelcentrum in. Voel in mijn onderrug en voor in mijn dijen dat jij ook in het winkelcentrum bent en toch loop ik naar binnen. Begin ruzie met je te maken in mijn hoofd. Verlies de ruzie. Begin je te proberen te kussen en maak dan nog eens ruzie met je en verlies weer, nu zo dat ik met m'n mond vol tanden sta. Dan loop ik je tegen het lijf. Kijk naar je en ben helemaal uitgeput en ziek van liefde en jij knijpt in mijn pik waar iedereen bij staat maar niemand ziet het en je loopt weg en zwiert alsof je veel jonger bent dan ik. En ik word zwaar en oud, gek van geilheid en ik achtervolg je tot aan de derde verdieping en...

Mikael loopt naar haar toe, Lísá pakt zijn gulp vast, ritst die naar beneden en maakt zijn riem los. Dan stopt ze zijn hemd in zijn broek, trekt de broek omhoog en doet de gulp dicht.

lisa Moet je jezelf nou zien, met je broek op je enkels.

mikael Lísá...

lisa Denk je dat ze gelukkig zijn?

mikael Wie?

lisa Brúna en Höskuldur.

mikael Weet je, ik ben zo slecht in geluk.

lisa Hè. Heb ik een slechte invloed op ze?

mikael Je hebt een goede invloed op mij.

lisa Heeft Brúna nog iets gezegd over dat ze hier niet meer ging komen?

mikael Waarom laat je die rode bessenstruiken niet groeien? Het lijkt wel of een of andere soldaat ze heeft gesnoeid.

lisa Zodat ik ze de baas kan blijven. God, wat ruik je vreemd. Hahaha. Je gebruikt veel te veel waspoeder. En goedkoop. Je ruikt als een tienermeisje, ik meen het. Is het vanille of zo?

mikael Ik draag parfum.

lisa Dit is bodyspray. Echt. Je vader droeg veel te veel aftershave maar hij wist in elk geval nog dat hij aftershave moest dragen.

mikael Hij nodigde me laatst uit naar Thailand en toen ik een paar dagen aan een stuk met hem had lopen zuipen sloeg ik hem in elkaar. Ik vertelde hem over hoe het was om jou in het winkelcentrum tegen te

komen en hij moest lachen en toen heb ik hem in elkaar geslagen... je had hem moeten horen huilen.

lisa Je hebt hem in elkaar geslagen. Zo'n beetje dertig jaar te laat.

mikael Ik was nog maar een kind hè, had ik mijn vader in elkaar moeten slaan voor jou?

lisa Jij moet gewoon dankbaar zijn dat je een vader hebt die nog leeft.

mikael Wat zou dat hebben veranderd, als ik hem dertig jaar geleden in elkaar had geslagen, zit je je dat de hele tijd af te vragen?

lisa Dan was ik niet naar Kosovo gegaan.

mikael Maar zou de oorlog zonder jou niet zijn verloren?

lisa *grijpt zijn hoofd vast* Ik heb elke dag ge-roosterd brood met kaas voor je klaargemaakt. Je bent nooit bang voor mij geweest. We waren allebei jong, als kinderen. Waarom wil je mij kapotmaken met een of ander lulverhaal.

mikael Stíntje is laatst met verpleegkunde begonnen maar haalde haar propedeuse niet en is er toen maar helemaal mee gestopt. Maar voordat ze stopte...

lisa Zakte.

mikael Ja, dat, zakte. Voordat ze zakte ging het een heel uur over oorlogsverpleging en Florence Nightingale en van die zorgzame wijven die niemand iets kan schelen. En jou.

lisa Zo zo, en wat werd er gezegd?

mikael Je was ten oorlog gegaan.

lisa Dat wist ik niet, ze vertellen je ook nooit wat.

mikael Ik vind het fijn om je dingen te vertellen.

lisa Hoe kan die blik in je ogen tegelijkertijd zo somber en zo vrolijk zijn?

mikael Omdat ik met het ene oog...

lisa Ja.

mikael Jou in een linnen jurk bij onze waterval zie.

lisa Maar natuurlijk.

mikael Maar met het andere zie ik je dood in een kist.

lisa En daartussen bestaat er niks.

mikael Ik heb maar twee ogen.

Mikael doet zijn broek uit en komt dicht bij Lísá staan.

lisa Je hebt hem toch niet hard geslagen?

mikael *doet zijn onderbroek uit* Hij moest naar het ziekenhuis.

Lísa slaat voorzichtig met de takken op zijn piemel. Mikael kreunt. Lísa brengt de takken omhoog en slaat hem hard op zijn kont. Mikael doet zijn shirt uit.

lísa Je moet mensen niet in elkaar slaan!

Ze slaat hem in zijn maag.

mikael Moet je jezelf nou zien, bloedgeil. En totaal in de war. Nee, ik denk niet dat je een goede invloed op Brúna en Höskuldur hebt, dat zou ik ze misschien moeten zeggen.

lísa *serieus* Ik heb Kristín overtuigd dat ze moet stoppen met de aanklacht.

mikael Ik maakte maar een grapje.

lísa Heb gedaan wat ik kon.

mikael Sorry.

lísa We staan quitte. Als Brúna weer komt, neem je afscheid van haar en mij en dan eindigt onze relatie.

mikael En ben jij alleen?

lísa Kan me niks schelen.

mikael En ik alleen.

lísa Ja.

mikael *grist de takken uit haar handen en gooit haar op de grond* Ik alleen in de goot, ben je helemaal gek in je hoofd? Waar ik ook heenga, jij gaat met me mee.

lísa Hou op met deze onzin, jongen.

mikael Ik ben geen jongen!

lísa Ik heb met Kristín gepraat. Nu kun je gaan.

Mikael duwt zijn gezicht tegen Lísa aan, kust haar maar ze trekt zich terug. Hij betast haar, houdt haar steviger vast en kust haar weer en dan komt een kleine elektrische auto de veranda opgereden en rijdt het appartement in. Höskuldur verschijnt.

höskuldur Schetende scheetkever, scheet maar lekker scheetkevertje, scheet maar lekker in m'n gezicht, mmmm, scheetkevertje. En nu laat je ons met rust!

mikael *staat op* Luister eens kleine freak, dit huis is ook van mij.

lísa Nee, Mikael.

mikael Wat ga je doen?

lísa Ik ga leren je te vergeten.

mikael over Höskuldur Wat is er godverdomme mis met dit kind? Hij praat en gedraagt zich alsof hij vijf is. Is hij achterlijk of zo?

Mikael wil Höskuldur duwen, maar dan komt Brúna binnengelopen met een tas van de winkel in Engihjalli.

brúna Jullie zijn burenen, mama, wist je dat?

Höskuldur probeert Mikael te knijpen maar hij houdt hem bij zich vandaan.

lísá tegen Mikael Wees lief voor die jongen!

brúna Mama, wat is jouw probleem? Hij aanbidt z'n neef, we aanbidden hem.

mikael Hoor je dat, Lísá?

brúna Is er iets te eten?

lísá Wat wil hij hebben?

brúna Laat hem zelf maar kiezen.

lísá Oké.

brúna Jee wat ben je een soort van lief als je zo gestrest bent.

lísá Höskuldur.

brúna Hössi'tje, ga even iets eten.

höskuldur Ja, ja.

Lísá en Höskuldur gaan de kelder in.

6

brúna Waarom beef je zo?

mikael Ik moet hier weg. In een hostel zitten, en er op weg naar de douche achter komen dat mijn voeten een beetje vreemd ruiken waardoor ik voetschimmel-crème moet kopen. Ik wil alleen dat er iemand anders met me mee op reis is, niet dat ik voetschimmel-crème op haar wil smeren of zo, tenzij ze daar speciaal om vraagt, je hebt van die mensen. Maar dat er iemand bij me is, die ook voetschimmel heeft, en dat de geuren versmelten tot één stank.

brúna Wat zei mama eigenlijk?

mikael Ik ga.

brúna Nee, alsjeblieft niet gaan.

mikael Wat?

brúna Wist je dat mijn vrouw arts is, kinderarts?

mikael Nee.

brúna Ken je iemand die arts is?

mikael Nee.

brúna Dus je weet niet hoe artsen communi-ceren?

mikael Zit je me voor de gek te houden?

brúna Nee, kijk...

mikael Brúna, ik ben niet iemand waar mensen mee zouden moeten praten.

brúna Ik kwam gisteren thuis en begon haar over mijn dag te vertellen die echt bizar was. Ik zou naar de kapper gaan maar toen was mijn kapper vermist in Spanje. En toen ging ik naar mijn werk en toen kotsten er in de 4 twee mensen tegelijkertijd!

mikael Was je raar aan het rijden of zo?

brúna Nee, nee. Maar dit is echt, je hebt gewoon, wow, vermist in Spanje en twee kotsende mensen, dat is echt wel iets.

mikael Okay, ja, dat is wel iets.

brúna Ik wist echt zeker dat ze 't ook... iets zou vinden... maar ze antwoordde niet eens, zei alleen: Ik ben vandaag een kind verloren op de operatietafel. Hij was twaalf jaar.

mikael Een beetje alsof je twee moeders hebt.

brúna Afgelopen jaar was ik een kerstcadeau voor Magga aan het zoeken en ik dacht gewoon: okay, ik scheer m'n kut.

mikael Dat zal ze wel te gek hebben gevonden.

brúna Je hebt geen idee hoe mijn kut er tegenwoordig uitziet.

mikael Nee, natuurlijk.

brúna Een kind baren is alsof je een handgranaat in je kut gooit... of in ieder geval...

mikael Precies.

brúna Ik durfde mijn kut gewoon niet helemaal zo te zien. Dus ik stopte ermee en bedacht me dat ik beter voor een iPad kon sparen maar spaarde zeg maar te veel zodat ik een computer voor haar kon kopen voor kerst. Weet je wat ze mij gaf?

mikael Eh, ook een computer, ze denkt hetzelfde.

brúna Een Range Rover. Terwijl ik gratis met de bus mag, en dat weet ze. Het is gewoon weer net zoals met mama. Voordat ze naar Kosovo ging vroeg ze: Mag mama naar Joegoslavië om kinderen te redden? En ik antwoordde: Eh, nee, je moet hier zijn, want je bent onze moeder. Ze lachte niet en huilde niet, het irriteerde haar gewoon omdat ik het verkeerde antwoord had gegeven, dus ging ze weg. En stuurde me foto's van de kinderen die ze redde. Ze leken op de een of andere manier allemaal op mij.

mikael Mag ik iets vragen?

brúna Ja! Ik denk dat dat me nog nooit gevraagd is, of iemand me iets mag vragen.

mikael Wat zei de huidarts in Mjódd?

brúna *na een korte stilte* Dat ik een droge hoofdhuid heb.

mikael En wat betekent dat?

brúna Dat ik elke dag Head & Shoulders moet gebruiken.

Ze geeft hem een knuffel.

mikael Wat doe je?

brúna *lacht* Ik weet het niet, je hebt een rare werking op me. Op een goede manier. Werd je daarom prins genoemd? Omdat je mensen uit de werkelijkheid redt, mensen redt uit Kópavogur?

mikael Nee, toen ik naar school ging had ik een baard net als Prince. De muzikant. Je moeder vond dat mooi. Zitten ze daar beneden gewoon een beetje uit hun neus te vreten, of wat?

brúna Ik hoop het.
mikael Ze is zo gestoord.
brúna Wat zei ze dan?
mikael 'Ik ga je vergeten.'
brúna Uh, typisch mama. Toch wordt ze wel wat milder en ik vind haar op de een of andere manier zo oenig geworden, een beetje zoals ik... en daarom haat ik haar eigenlijk alleen nog maar meer. Ze belde een keer, had ze een of andere soldaat ontmoet in Kosovo, en ze gingen samen op vakantie naar Parijs. En ze belde alleen om de parfumwinkel te beschrijven. Daarom draag ik geen parfum.
mikael Weet je waarom ze wegging?
brúna Naar Parijs?
mikael Naar Kosovo.
brúna Nee, maar je had mij er vast ook zo in kunnen luizen om naar Kosovo te gaan. Ik heb me er op mijn negentiende in laten luizen kunstmatige inseminatie te doen. Niemand die negentien is wil een kind.
mikael Het is een toffe jongen, die freak van jou.
brúna Ik was zo verschrikkelijk mager, werd niet meer ongesteld dus ik raakte nooit zwanger. Maar toen werd ik dikker en toen... ik ben gek op Hössi maar hij is de reden dat er zoveel ontbreekt in mijn leven.
mikael En je vrouw?
brúna Ja.
mikael Ontbreekt er door haar ook veel?
brúna Ja.
mikael Maar ze heeft je toch een Range Rover gegeven?
brúna Jawel.
mikael Ik ben al dankbaar als iemand me een soa geeft. Hou je niet van haar?
brúna Kijk, ik hou ervan dat je niks in haar kaken hoort als ze kauwt, of zeg maar, ze maakt niet van die explosieve geluiden in haar mond terwijl ze eet, dus in die zin is ze niet heel irritant. En Mikael, in de werkelijkheid is liefde dat je niet altijd heel erg geïrriteerd bent door je partner.
mikael Nee, liefde is iemand neuken zonder dat je ondertussen aan porno hoeft te denken.

brúna Tsja, dan ben ik niet verliefd. Fuck it, weet je, soms zijn mijn herinneringen aan ons een beetje mijn... porno... is dat raar?

mikael Ik weet het niet.

brúna Het is niet alsof we familie waren.

mikael Nee, maar ik was wel wat ouder.

brúna We waren allebei kinderen. Ik denk dat mama het wist en jaloers op me was, hahaha.

mikael Vast. Weet je nog dat je foto's van mij nam?

brúna Ik heb ze nog.

mikael Je hebt toch fotografie gestudeerd?

brúna Ja.

mikael Waarom doe je daar niks mee?

brúna Nadat ik van die familiefoto's moest gaan maken van ons gezin met Hössi en Magga, is de fotografe in mij gewoon gestorven. Weet je, we kregen een keer duizend likes. Ik vond het zo walgelijk, ik dacht dat ik gek werd. Soms als ik denk dat ik gek word dan denk ik eraan hoe fijn het moet zijn om naar je moeder te kunnen gaan maar dat doe ik natuurlijk niet omdat ik bij haar al helemaal gek zou worden. Het is alsof ik vastzit in een glazen beschermepak en schreeuw en schreeuw maar niemand hoort me en door al het geschreeuw komt er damp op het glas zodat niemand me ook nog eens ziet. Weet je, ik ben zoveel aan het praten dat ik schor ben geworden.

mikael Je bent bijna meer alleen dan ik.

brúna Ik vertelde de huidarts over mama. Hij zei dat ik ver uit de buurt van die vrouw moest blijven. Denk je dat hij gelijk heeft?

mikael Ik weet het niet. Maar, ik bedoel, het is natuurlijk wel een huidarts.

brúna Ik heb zitten denken... *raapt haar moed bijeen* Je had het vandaag over Thailand en hoe heet het, die voetschimmel-crème.

mikael Ja.

brúna En...

mikael Wat?

brúna Ik wil dat we gaan.

mikael Hahaha, wat is dit voor onzin?

brúna Ik ben Stier, Mikael, ik praat nooit onzin. Daarom is het zo belangrijk.

mikael Nu?

brúna Ja. Want anders word ik erin geluisd om niet te gaan. Ik wil naar Thailand, niet om de ladyboys of iets in die trant... Thailand is waarschijnlijk gewoon ver genoeg van hier.

mikael En niet meer terugkomen?

brúna Weet je, onder politiebegeleiding terugkomen, Hössi verliezen in een of ander mega-voogdijconflict, de gevangenis in worden gestuurd. Als het me nou gewoon lukt om voor één keer deze beslissing te nemen, een grote beslissing, weet je, voor mij. En voor Hössi. En voor jou. Ik ben geen loser.

mikael Brúna, niet iedereen verlaat en besteelt je maar. Soms gebeuren dingen gewoon en draaien ze niet om jou.

brúna Mikael. Als je telefoon een week kwijt zou zijn, hoeveel mensen zouden je dan hebben gebeld?

mikael Geen, maar...

brúna Wat zit je dan te denken om zometeen te gaan doen?

Er klinkt geluid vanuit de kelder.

mikael Ik heb een klein beetje geld... en in Thailand nemen we Thais geld op, gewoon met de pinpas... jij gebruikt de creditcard om vliegtickets voor ons te kopen.

brúna Je moet me daar alles leren! Ik kan niks.

mikael Ik neem ook een pas van je moeder mee.

brúna Weet je, ik koop gewoon Business Class tickets, serieus, kan me niks schelen.

mikael En van die kleine flesjes sterk?

brúna Ja, en zo'n scherm om series te kijken.

mikael En een dekentje. Zodat we het veel te heet krijgen, en helemaal nat worden op onze hoofdhuid.

brúna Ja. Niet droog... ik ben niet bang.

Lísa en Höskuldur komen de kelder uit. Lísa heeft een pan met gekookte aardappelen vast en schaterlacht.

lísa Höskuldur, je bent net zo gek als je oma. Vertel ze eens wat je zei. Nou, zeg het dan! Praat! Ik vroeg hem om wat te eten uit te kiezen uit de inloopkast. Hij liep de kast in en weer uit en zei: Laten we niks eten behalve aardappelen. En ik vroeg: Waarom in vredesnaam, Höskuldurtje, zouden we alleen aardappelen willen eten? Waarom in gods-hemelsnaam, lieve schat van me, en hij antwoordde...

höskuldur *onderbreekt haar* Dan is het alsof we echt iets tekortkomen.
lísa Als je aardappelen hebt dan heb je een feest, dat zeggen de Serven.

mikael Zit je nog steeds in Kosovo, of zo?

lísa En natuurlijk ben ik gewoon net als iedere andere aardappel, geen schulp om me heen, geen huid, nog net een kleine schil, en niet complex in het midden als een bloedsinaasappel, in tweeën gesneden met al zijn patronen en miljoenen kleuren. Ik ben eenvoudig en...

mikael *onderbreekt haar* Leeg als een aardappel.

stilte

lísa Weten jullie wat ik deed in Kosovo?

mikael Wat deed je niet?

lísa Ik was kinderverpleegster in Kosovo. Mamítsa. Zo noemden alle kinderen mij. Dat betekent moeder. Servisch is zo mooi omdat het zo grof is.

mikael Dus je hebt hun ook verlaten. Waarom ben je eigenlijk naar huis gekomen?

lísa Ik werd naar huis gestuurd.

brúna Dus je werd gedwongen om weer naar mij terug te komen?

lísa Door een soldaat met een geweer.

Lísa zet de aardappelpan op tafel en Höskuldur vier kleine witte aardewerk bekers. Lísa haalt een koffiekkan en zet die op tafel. Höskuldur legt een zwart kleed over Mikael en Brúna hun schouders en een derde over zichzelf. Lísa gaat zitten, Höskuldur legt ook een zwart kleed over haar schouders. Lísa kijkt voor zich uit, met gebogen

schouders en schenkt koffie in de bekers. Ze eten de aardappelen. Het licht boven de tafel gaat aan. Höskuldur pakt een aardappel.

höskuldur Deze is raar.

mikael Gadver, wat heeft ie?

lisa Misschien is het de moeder.

mikael *bijt in de aardappel maar spuugt alles weer uit* Gadverdamme...

wat fucking smerig.

lisa Hebben jullie geen trek?

brúna Niet in eten uit de oorlog. *stilte* Mag ik je vertellen wat ik droomde?

lisa Zo zo, ga je me ineens om toestemming vragen?

mikael *schreeuwt tegen Lís*a Luister naar haar!

brúna Mijn handen zijn samengeknepen en ik kan ze niet ontspannen. Ik tril van de angst en wil wegvlugten maar dan kijk ik naar beneden en zie dat mijn voeten van hout zijn.

lisa Heb je houten poten?

brúna Wat denk je dat dat betekent?

lisa Als parket? Is het een val?

brúna Wil je proberen antwoord te geven?

lisa Je vergeeft jezelf alles maar anderen niets. Zodra je in een relatie komt met een ander hou je zelf op te bestaan en begin je naar een prins te speuren om je uit de relatie te redden. Dan krijg je wat met de prins en hou je weer op te bestaan.

brúna Dus, ik besta alleen...

lisa In oorlogsstand, je barst uit tussen relaties, en slaapt weer in tijdens een nieuwe. En dat is allemaal onderdeel van het smerigste geheim van de mensheid. Weten jullie wat het smerigste geheim van de mensheid is?

mikael Iets zegt me dat jij het weet.

lisa Het is nergens zo leuk om te zijn als in een oorlog omdat het nergens zo verschrikkelijk is om te zijn als in een oorlog.

brúna En je mist het nog steeds?

lisa Ik mis de wonden. Wagenwijd open wonden, schuimend pus, de rottende stank van het vlees en de insecten die de spieren wegvreten. Zulke wonden mogen verzorgen, echte wonden, ze verplegen, redden

wat niet mogelijk moet zijn om te redden. Dat is iets. Hier trek ik splinters uit vingers en veeg versufte oude wijven af.

brúna Dan ga je toch lekker terug!

lisa Het is vrede in Kosovo.

brúna Kan je er geen bom op gooien?

lisa De Serven zeiden dat als iemand een bom werpt je gewoon moet beginnen dansen, wat kan je anders doen!

Lisa staat op en doet een Servische volksdans. Ze trekt Höskuldur mee de dans in.

höskuldur Dit is geen dans, dit is gewoon een loop.

lisa Ah, is dat wat je wil? *zingt*

Mijn katje danst de tango tango tango.

Doet oma raar?

höskuldur Ja.

lisa Jij bent echt een oma's kindje! Je haar is zo mooi, klein oliebolletje. Nu gaan we een spelletje doen.

brúna Ik probeer met je te praten.

mikael Brúna, ze hoort niks van wat iemand zegt.

lisa De eerste die praat, moet de rest van de avond z'n mond houden!

Één...

brúna Mikael en ik hebben een soort van beslissing genomen.

lisa Twee...

brúna Mama! Je doet zo fucking gênant.

lisa Wiehetlangstz'nmondkanhouden drie!

Ze zwijgen.

brúna We...

lisa Af. Hahaha.

brúna We gaan...

lisa Keihard af!

mikael Luister naar haar.

brúna We gaan naar Thailand.

stilte

lisa *lachend* Om mij te straffen?

brúna Je zal het niet geloven, maar ik ga voor mezelf.

lisa Jij ook?

mikael Wij drieën.

lisa Je bedoelt 'wij vieren'.

bruna Nee, mama, alleen wij drieën.

lisa En je vrouw dan?

stilte

bruna We gaan uit elkaar.

lisa Weet ze dat al?

bruna Nog niet.

lisa Nog niet.

bruna Begrijp je me niet?

lisa Nee.

bruna Dank je.

lisa Waarvoor in hemelsnaam?

bruna Dat je me ondanks dat niet tegenhoudt.

lisa Dat laat ik lekker aan de politie over. Je hebt geen rooie cent, Mikki'tje *tegen Bruna* en jij gebruikt waarschijnlijk de pas van je vrouw. Die gaat bellen als er zo laat in de avond een half miljoen wordt opgenomen en als jij niet opneemt dan schakelt ze de politie in. Zal je zien dat je net een Bounty staat te kopen in de Duty Free als je wordt gearresteerd voor een poging tot het stelen van een kind, of zou ik moeten zeggen, het stelen van twee kinderen.

bruna Maar ik zou dan gearresteerd worden voor een beslissing die ik zelf zou hebben genomen voor mezelf. Ik zou breed glimlachen in de politiewagen, omdat ik zou weten dat het volledig mijn schuld zou zijn, ik alleen zou er de verantwoordelijkheid voor dragen omdat ik het alleen zou hebben beslist.

mikael Er wordt niemand gearresteerd.

Lisa's telefoon gaat.

bruna Niet opnemen! Je bent met mij aan het praten. Mama, praat met me!

lisa *neemt de telefoon op* Lisa.

mikael *in zijn telefoon* Een taxi naar Vallhólmi 23.

bruna Gaan jullie nou gewoon aan de telefoon hangen?

lisa Waarom niet?

bruna Omdat ik afscheid van je aan het nemen ben, mama.

lisa Eerst moet ik je aan een zekere vrouw voorstellen. *in de telefoon*
Sorry voor de commotie, ik laat je binnen.

Höskuldur opent de deur voor Kristín. De groep valt stil.

kristín Wat? Doen jullie wie het langst z'n mond kan houden of...?

mikael Fucking koe die je d'r bent.

kristín Hoi. Ik had gewoon moeten bellen, ik dacht dat je alleen zou zijn, Lísá.

mikael *tegen Kristín* Nee, sorry, het is gewoon heel moeilijk voor mij geweest maar het gaat wel en als het mag zou ik je graag soms willen bellen en even kletsen, gewoon zo vaak als jij toestaat. Ik kan je namelijk gratis bellen.

brúna Wacht even, hallo, Brimrún, en nee, we doen niet wie het langst z'n mond kan houden.

kristín Ik moet overgeven.

mikael Ik vergeef het je, Stíntje.

lísá Nu moet ik overgeven.

kristín Hè, ik had gewoon moeten bellen.

mikael We reserveren een tafel, ik doe een pak aan...

kristín Papa heeft de aanklacht net ingediend.

brúna Welke aanklacht?

mikael *tegen Lísá* Dit is jouw schuld.

kristín Ze zijn met z'n vieren, die mensen die voor hem werken, en ze zijn nu thuis aan het plannen hoe ze je voor een lange tijd de gevangenis in gaan krijgen.

mikael Kristín, dit wil je me niet aandoen.

kristín Papa rijdt me 's morgens naar mijn werk en we lunchen samen en hij gaat me van het weekend meenemen naar zijn zomerhuis omdat hij de gedachte niet aankan dat ik alleen ben. Ik ben een vaderskind. Voor het eerst in mijn leven. En ook al kan ik het je heus wel vergeven, Mikael, dat je de grootste lul ter wereld bent, en jij bent een gestoord wijf, en wie jij bent...

brúna Brimrún.

kristín O, god, misschien heb jij het nog wel 't slechtst getroffen. Ja, ik zou jullie heus wel willen helpen en zou me ook echt wel opofferen of, je weet wel... Maar papa en ik hebben vandaag een ijsje gehaald.

mikael Joh, ik geef je een ijscowagen!

kristín Hij is gek geworden. Ik dacht dat hij misschien een beroerte had gekregen maar hij gaat je de gevangenis in gooien, Mikael. En hij moet

huilen als hij het over jou heeft en dan ga ik ook huilen, niet om jou, jij bent zo een loser, maar omdat hij aan het huilen is.

brúna Waar heeft die vrouw het over?

mikael IJs eten en huilen.

kristín Ik kan dit niet opofferen, ik moet hem je laten aanklagen en ik hoop dat het 'm lukt want ik sta hierin achter papa.

mikael Godvergeten hels teringwif.

kristín Mikael. Je was net begonnen. Je zou me uiteindelijk hebben vermoord.

mikael Dus vermoord jij mij? Zo'n vonnis, zo'n zaak, mensen praten daar eeuwig over door, ik ga mijn hele leven gevangen zijn. Ik kan nooit met rechten beginnen, niks.

kristín Je hebt je middelbareschooldiploma niet eens.

lisa Kristíntje.

kristín Ja.

lisa Goed gedaan. Het ga je goed.

Lisa laat Kristín uit.

kristín Dank je.

Ze gaat af.

mikael Ben je niet fucking goed bij je hoofd, Lísá?

brúna Wat is er aan de hand?

lísá Je reisgenoot wordt aangeklaagd wegens verkrachting dus waarschijnlijk worden jullie allebei in de Duty Free gearresteerd.

brúna *tegen Mikael* Ik weet hoe we dit gaan doen.

lísá Je snapt het verschil waarschijnlijk niet helemaal tussen met een man zijn en met een vrouw zijn. Heb het er niet over als ze drinken. Soms word je wakker in een zeiknat bed en moet je ze geloven als ze zeggen dat ze water hebben gemorst. En wie weet zijn ze nog steeds een beetje zat en vragen ze je om ze te pijpen. Ik kan me niet voorstellen dat de kinderarts zo doet.

brúna Als ik dit niet doorzet, dan krijg ik alleen maar een nog groter schuldgevoel. En weet je, Mikael, als jij iets gedaan hebt dan maakt me dat niks uit. Ik vind het fijn om bij iemand te zijn die schuldig is en ik wil zo graag met je vluchten. Jij krijgt me aan het praten en praten en praten, Mikael, het is alsof ik alles wat ik in me heb in jou kan scheppen en jij dat allemaal in je opneemt. Ik kijk naar je en praat gewoon, en praat en...

mikael En misschien is nu het moment gekomen om even je mond te houden. Lísá, jij zou dit regelen!

brúna Mama. *korte stilte* We laten Höskuldur achter.

lísá Ben je helemaal gek geworden?

brúna Mama. Dan ben jij de meeste dagen met hem als zijn moeder aan het werk is. En dan zeg ik dat ik ben weggegaan om mezelf te vinden, zoiets begrijpt iedereen.

Mikael loopt naar de wc, haalt zijn piemel uit zijn broek, plast en kreunt hard. Brúna en Höskuldur kijken vol bewondering naar hem. Lísá gaat zitten.

höskuldur Oma.

lísá Ja.

höskuldur Waarom is de wc in de keuken? Waarom zijn al die deuren daar afgesloten?

brúna Omdat je oma dingen moet afsluiten. Ze heeft mensen nooit binnen kunnen laten. Omdat je oma zich ook beschermt tegen de

mensen die van haar houden. Omdat je oma mensen uithongert. Jouw oma laat mensen snakken naar liefde en erkenning. Zoals een aardappel die van binnen uitgedroogd is, niemand kan voeden.

lisa Hössi'tje.

höskuldur Het was maar een vraag, hoor.

brúna Mikael. Moeten we niet gaan?

lisa Hebben jullie geen lift nodig?

brúna Wat?

lisa Hebben jullie geen lift nodig naar het vliegveld? Welke weg nemen jullie? Geef antwoord!

brúna Naar het vliegveld en dan met het vliegtuig.

lisa Moeten jullie niet eerst met de bus?

brúna Jawel, de 4 naar Mjódd.

lisa Iedereen aan boord.

Lisa probeert ze te laten doen alsof ze een bus instappen, maar dat doen ze niet.

Iedereen aan boord! Doe mee, Mikael'tje.

Lisa doet alsof ze de bus bestuurt.

Jullie hoeven geen gordel om.

brúna Rij voorzichtig!

lisa Mamma krijgt geen ongeluk.

Lisa gooit de aardappelen eerst naar Mikael dan naar Brúna en ten slotte naar Höskuldur.

En de wagen, die zit vol zwachtels. En mama zit vast in de stoel, ze kan niet weggkomen en rijdt alleen maar.

höskuldur Oma, je mag nu wel weer stoppen.

lisa Brrrrroooooeem. Brrrrroooooeem. En het kost niks om bij mij in de bus te zitten en mama is een kraan vol water en mama is een kast vol eten en mama...

höskuldur Oma'tje. Ben je er nog?

lisa *twijfelt* Ja.

mikael *staat op* Brúna, de taxi komt zo.

brúna *staat op* Hössi'tje, we gaan nu...

lisa Dit gaat zo niet.

mikael Wat?

lisa Zo mag het niet eindigen. Het moet juist beginnen. Hössi'tje, geef me de bijl.

Höskuldur gehoorzaamt zijn oma. Lísá staat langzaam op met de bijl in haar handen en stormt dan op de gipsplaten af en hakt ze in stukken. Brúna's kinderkamer en Mikael's tienerkamer komen tevoorschijn. Er schijnt geel licht uit de kamers. Brúna stapt door de deur van haar kamer en neemt de kamer in zich op.

brúna Je maakt een grap. Jezus, hier is vast al twintig jaar niemand binnen geweest.

lisa Ik ben er vanochtend nog geweest. Ik was het beddengoed twee keer per maand en ik stof om de dag af en maak de andere dag schoon. Jouw kamer ook, Mikael. *tegen Brúna* Maar in Kosovo, dacht ik elke dag als eerste aan jou en in gedachten praatte ik met je.

mikael Dat lieg je.

Brúna gaat de kamer in en komt terug met hopen mensenhaar.

lisa En toen begon ik je in de kleine meisjes op te roepen.

brúna *pakt een handvol haar, waarvan een deel gevlochten is* Wat is dit?

lisa De meisjes in het kamp hadden meestal geen naam dus als niemand keek doopte ik ze tot Brúna en ze gaven gehoor aan die oproep en volgden mamítsa. Ik heb je verschoond en verzorgd. We hebben samen je verjaardag gevierd. Ik bakte pannenkoeken, al weet ik niet meer waarom ik een pannenkoekenpan had. Tien meisjes en ik samen op jouw verjaardagsfeestje. Kijk, hier zijn foto's.

Lísá opent de koffer en haalt er een fotoalbum uit.

brúna En wie nam de foto's?

lisa Brúna nummer drie of Brúna zeven, ze waren zo creatief, net als jij, hadden zulke goede ogen.

Mikael komt met een medaille om zijn nek zijn kamer uitgelopen en heeft een van zijn oude truien aan.

mikael Nam je ook haar van de jongens?

lisa De jongens waren allemaal opgeschoren.

brúna Wat deed je dan eigenlijk?

lisa Eerst nam ik maar een beetje haar, en vervolgens knipte ik soms een lok van ze af. Ik bewaarde al het haar als de Brúna's stierven, en op het laatst kwamen ze erachter, mijn bazen. Ik was ze in de medische

rapporten ook Brúna gaan noemen. En ze hebben me naar huis gestuurd. Maar ik heb je haar mogen houden, Brúna, zie je, het is net als het haar van je jongen. Wil je het niet aanraken, Brúna? Raak je haar aan, Brúna.

brúna Nee, nee.

lísá Ben ik nu opeens gestoord of zo? Nou nou, zo zo, hahaha. Jullie zijn echt...

mikael Brúna, de taxi is er. Het is zeg maar daadwerkelijk een auto, met een echt stuur en stoelen en alles. Je moeder is je gewoon in de war aan het brengen. Ja ja, ze heeft wat kinderen in jouw naam gedoopt maar ze heeft ons alsnog in de steek gelaten, liet mij achter bij papa wat echt gruwelijk is maar jou bij je opa en oma wat echt, zeg maar, terroristisch is.

lísá *geeft Höskuldur haar telefoon* Hössi'tje... film me.

Höskuldur richt de telefoon op haar.

lísá Dus ik ben op Facebook en iedereen kan het zien?

höskuldur Ja.

lísá *praat voor de telefoon* Beste vrienden op Facebook en mensen van de media. En mijn lieve Brúna.

mikael Niet doen.

lísá Vandaag heeft Kristín Kristjánsdóttir mijn ex-stiefzoon Mikael Ólafsson aangeklaagd wegens verkrachting. Mikael is een verwarde, slecht verzorgde man en hij moet verantwoordelijkheid nemen voor zijn daden. Maar het is aan de andere kant niet alleen zijn schuld. Toen Mikael vijftien jaar was, werd ik, zijn stiefmoeder, verliefd op hem. Ik heb ervoor noch erna zo'n geweldige jongen gekend, teder, gevoelig en begripvol. Er had nog nooit iemand naar mij geluisterd zoals Mikki en er had nog nooit iemand van mij gehouden zoals hij van mij hield. Maar hij was minder volwassen dan ik dacht, zoals alle jongeren misschien kleiner zijn dan ze lijken. En kort nadat we seks begonnen te hebben veranderde hij, verhardde, en toen zijn vader erachter kwam en ik naar de oorlog in Kosovo vluchtte was Mikael een ander mens geworden. Het is overduidelijk dat Mikael verzachtende omstandigheden heeft, namelijk het geweld dat ik hem heb aangedaan. Ik zal mijn verpleeglicentie bij het ministerie van Volksgezondheid inleveren en mijn lintje is voor wie zich geroepen voelt het te komen halen. Die zal hier voor in de rode

bessenstruik hangen. Het is toch niet alsof het ergens goed bij staat.
Soms ben je gewoon een beetje schuldig.

höskuldur Gelukt.

mikael Ik meende het niet, Lísá. Ik zou nooit iets hebben gedaan, ik zou nooit iets hebben gezegd, dat weet je. Jij bent waarschijnlijk gewoon echt helemaal gek, je zit maar wat in te vullen, je...

lísá Ik ben nu gewoon vrij van jou.

mikael Ga je me eruit gooien?

lísá Je hebt niet het recht om hier te zijn.

mikael Hoe kan je dat zeggen?

lísá Ik ben je moeder niet.

mikael Hou je bek.

lísá Ik ben je moeder niet.

mikael Zeg dat niet!

lísá Ik ben je moeder niet... maar Mikael...

mikael Wat?

lísá Ik wil je alsnog kennen. Maar dan moet je volwassen worden.

mikael Brúna.

brúna Ja.

mikael Brúna, kom, we laten deze zieke diarreekut rotten in dit stinkhol van d'r. Kom!

Brúna staat stil.

mikael Brúna, kom nu.

höskuldur We komen niet.

Mikael stormt op Höskuldur af en begint hem te slaan. Brúna probeert haar zoon te beschermen.

mikael Ga die auto in, nu!

brúna Anders wat?

Mikael houdt ermee op Höskuldur te slaan, stormt naar buiten en slaat de deur achter zich dicht.

Lísa, Brúna en Höskuldur zijn achtergebleven. Ze staan. Lísa's telefoon piept, trilt en gaat over. Lísa pakt de bijl en hakt de telefoon in tweeën.

brúna Je ging naar Kosovo.

lísa Ja.

brúna Niet omdat oorlogskinderen zoveel dankbaarder zijn dan IJslandse verwende krenge?

lísa Nee.

brúna Of omdat ik zo normaal en saai ben.

lísa Nee.

brúna Je werd gewoon verliefd op een of andere jongen.

lísa En ik was er niet groot genoeg voor.

brúna Je vond het helemaal niet makkelijk om me te verlaten?

lísa Nee.

brúna Je bent gevlucht.

lísa Ja.

brúna Je wilde helemaal niet gaan.

lísa Ik wilde blijven.

Brúna valt op haar knieën voor Lísa en schreeuwt haar levens- en zielenpijn uit in Lísa's buik. Brúna's telefoon gaat af en ze neemt op.

brúna aan de telefoon Ja.

Brúna zet de telefoon op luidspreker en legt hem ergens neer.

mikael aan de telefoon Hoort ze het?

brúna Ja.

mikael Hoort ze hoe stil het hier is?

lísa Ben je thuis?

mikael Ja, je hoort hier niks.

lísa Nee, Mikael, je hebt helemaal gelijk, het appartement is muisstil.

mikael Maar dan doe ik de balkondeur open.

De wind ruist door de telefoon.

lísa Ga terug naar binnen, Mikael!

mikael Zo, Höskuldur, is het om prins te zijn, het is guurder dan je denkt.

lÍsa Laat Höskuldur nou zien hoe verantwoordelijk je bent en ga terug naar binnen.

mikael Ik wil niet alleen zijn... *de wind gaat liggen* de laatste seconden met mijn geliefde is goed, de laatste seconden was hij met zijn geliefde, dat klinkt goed.

lÍsa Mikael.

brúna Mikki, niet doen.

mikael Blijf bij me terwijl ik sterf, dan ben ik minder bang.

lÍsa Iedereen sterft alleen, maar...

mikael Niet een prins als ik, ik... *het gehuil van de wind klinkt* Je moet hier naar mij toe komen, lÍsa.

lÍsa Ben je binnen?

mikael Ja. Kom. We kunnen eindelijk samen zijn. Dat ben je me verschuldigd, lÍsa.

lÍsa Mikael, ik...

Höskuldur slaat de telefoon kapot met de bijl. Een veer van een vredesduif valt op de grond.

stilte

lÍsa gaat midden op het toneel zitten.

lÍsa Weet je, het gaat prima worden om alleen te zijn. Helemaal alleen.

brúna Je bent niet alleen. Wij zijn hier nu.

lÍsa Maar ik bedoel, morgen ga ik alleen zijn.

brúna Niet als Höskuldur en ik langskomen.

lÍsa Waarom zouden jullie langskomen?

brúna Omdat jij ons uitnodigt.

lÍsa Om te komen eten?

Brúna doet Höskuldur zijn jas aan.

brúna Bijvoorbeeld. Koteletten bijvoorbeeld.

lÍsa En aardappelen.

brúna En aardappelen.

lÍsa Maar Brúna'tje, misschien krijgen we alleen maar ruzie en gaan we met de deuren slaan en ga je weg en...

brúna Misschien? Ik kan je beloven dat we ruzie krijgen en met de deuren gaan slaan en dat ik hier weg zal zijn voordat we die klote aardappels hebben kunnen eten.

lÍsa En dan wat?

brúna Een paar dagen later proberen we het nog eens.

lísar En wat dan?

brúna Dan proberen we het nog eens.

lísar En dan?

brúna Nog eens.

lísar En dan nog eens.

Brúna verdwijnt door de deur. Höskuldur aarzelt even.

höskuldur Mevrouw Lísar.

lísar *staat op* Ja.

höskuldur Je bent mooi als je staat.

donker

De oerpremière van *De Aardappeleters – Kartöfluæturnar* – vond plaats op 21 september 2017 in Borgarleikhúsið in Reykjavík.

De tekst werd in opdracht van Toneelgroep Oostpool in het Nederlands vertaald.

Tyrfingur Tyrfingsson (IJsland, 1987) is een toneelschrijver uit IJsland die sinds kort in Amsterdam woont en werkt. Hij studeerde aan de Iceland University of the Arts, Janáček Academy in Brno, Tsjechië en Writing for performance, Goldsmiths, University of London. Zijn stukken zijn verder al vertaald in het Engels, Frans, Duits, Italiaans en Pools. Zijn werk werd o.a. opgevoerd in Avignon, Parijs, Chicago, Warschau en Rome.

www.tyrfingsson.is

Toneelwerk

Sjö ævintýri um skömm – 2021

Helgi Þór rofnar – 2020

Kartöfluæturnar – 2017

Bláskjár – 2014

Grande – 2013

Vincent van der Valk (1985) studeerde na zijn middelbare school een jaar aan de toneelschool Circle in the Square in New York. Daarna volgde hij de Toneelacademie Maastricht, waar hij in 2010 afstudeerde. Hij speelde onder andere bij Toneelschuur Producties, NTGent, Toneelgroep Oostpool, Theater Utrecht, Andcompany&Co en De Veenfabriek. Voor zijn rol in *Angels in America* ontving hij een Arlecchino voor beste acteur in een ondersteunende rol. Hij schreef onder andere voor Het Huis van Bourgondië, Frascati en Naomi Velissariou. En hij vertaalde voor toneelgroep Oostpool en Literair tijdschrift Terras toneelwerk van Tyrfingur Tyrfginsson uit het IJslands. Naast toneelwerk heeft hij ook geschreven voor Das Magazine en verschillende film- en tv producties. In 2019 ontving hij als onderdeel van het schrijfteam van de serie *Fenix* de Kees Holierhoek Scenarioprijs.

Toneelwerk

*Immens** – 2019

*En zo zou het een nooit meer het ander zijn** – 2018

Intervention – 2015

De Staat van de Mens – 2013

De ogenschijnlijke nietigheid van het bestaan – 2011

Don't shoot the messenger – 2011

Toen geluk en ongeluk zich in elkaar vergisten – 2010

Vertalingen

Helgi valt uiteen – van Tyrfingur Tyrfginsson – 2020

*De Aardappeleters** – van Tyrfingur Tyrfginsson – 2019

* teksten uitgegeven bij De Nieuwe Toneelbibliotheek